

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
Diarienummer: Ju2024/00372

2024-05-02

YTTRANDE: NYA REGLER FÖR ARBETSKRAFTSINVANDRING M.M. (SOU 2024:15)

DIK är fackförbundet för alla som arbetar eller studerar inom kultur, kommunikation eller kreativ sektor. DIK är en del av Saco och organiserar fler än 20 000 medlemmar inom arbetsmarknadens alla sektorer.

Utredningens förslag

Utredningen om en behovsprövad arbetskraftsinvandring har lämnat ett flertal olika förslag i syfte att skärpa villkoren för arbetskraftsinvandring, minska missbruk av arbetskraftsinvandrare och främja invandring av högkvalificerad arbetskraft.

Utredningen föreslår bland annat ett krav på att arbetskraftsinvandrarens lön ska uppgå till minst medianlönen i Sverige (för närvarande 34 200 kr). Det ska därtill inte längre krävas att anställningen gör det möjligt för utlänningen att uppnå en god försörjning.

Lönekravet ska inte gälla yrken där det bedöms finnas behov som inte kan tillgodoses med arbetskraft i Sverige (bristyrken). För de yrken som undantas ska i stället gälla att utlänningens lön minst ska uppgå till den lägsta månadslön som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

DIK:s kommentarer

DIK avstyrker utredningens förslag om att lönen minst ska uppgå till medianlönen i Sverige för att ett arbetstillstånd ska få beviljas (**5.9.1**). Att sätta en lönetröskel för arbetskraftsinvandrare är främmande för den svenska lönebildningsmodellen som innebär att lön regleras i avtal mellan arbetsmarknadens parter. DIK har dessutom en relativt stor grupp av medlemmar vars löner är lägre än medianlönen i Sverige, trots att förbundets medlemmar har högskoleutbildning¹.

DIK anser vidare att förslaget står i direkt motsättning till ambitionen att säkra Sveriges kompetensförsörjning. Nyligen visade en studie att Sverige redan idag är bland de sämsta i Europa på att tillvarata högutbildad arbetskraft från andra länder². En stor grupp arbetskraftsinvandrare kommer inte komma upp i en lön i nivå med medianlönen i Sverige. Regeringens och utredningens förslag rimmar därmed illa

¹ Av DIK:s heltidsarbetande medlemmar har ca 12 procent en månadslön som understiger 34 200 kr.

² Sveriges radio, [Sverige bland Europas sämsta på att ge högutbildade migranter jobb](#), 21 april 2024

med ambitionen att främja invandring av kvalificerad arbetskraft – många kommer stängas ute, välja att inte komma till eller att lämna Sverige om förslagen blir verklighet.

DIK ser också att det kommer vara svårt att genomföra utredningens förslag om att vissa yrken ska undantas från lönekravet (5.9.2). Det är mycket svårt att bedöma vilka yrken som är bristyrken. Dels finns det stora geografiska skillnader och dels finns det variationer inom olika yrkesgrupper. Även om det inte råder brist på en yrkesgrupp som helhet kan det vara brist på specifika kompetenser och finnas variationer i olika delar av landet. Förändringar kan också ske relativt snabbt. Det föreslagna systemet framstår också som onödigt komplicerat och svårt att förstå för både arbetskraftsinvandrare och arbetsgivare.

För att komma åt utnyttjandet av utländsk arbetskraft anser DIK att det krävs helt andra insatser än de som utredningen presenterar. Bland annat behövs betydligt mer kontroller av arbetsgivare och kraftfulla sanktioner mot de som utnyttjar arbetskraftsinvandrare och inte följer regelverken, exempelvis genom att tillhandahålla dåliga arbetsvillkor eller att inte betala ut den lön som överenskommits. Med utredningens förslag är det inte primärt de arbetsgivare som begår brott eller missbrukar systemet som straffas, utan snarare de arbetskraftsinvandrare som bidrar till Sveriges konkurrenskraft, kompetensförsörjning och välfärd.

Mot denna bakgrund avstyrker DIK de huvudsakliga förslagen i utredningen.

Anna Troberg, förbundsordförande, DIK

Johanna Alm Dahlin, utredningsansvarig, DIK